

СТАНОВИЩЕ

от проф. днк Мария Антонова Шнитер

относно материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.4. Религия и теология (*Нов завет*)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, ДВ., бр. 96/11.11.2025 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Теология“ към Философско-исторически факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Ева Кръстева Ковачева, от същата катедра.

Със заповед РД-22-36 от 09.01.2026 г. съм определена за член на Научното жури по конкурса, а в съответствие с решение на НЖ (Протокол No 1/ 16-19.01.2026 г.) предоставям на вашето внимание следното становище:

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Познавам д-р Ковачева от 2012 г., когато тя започна работа като хоноруван, а по-късно – като редовен асистент и от 2020 г. – главен асистент в катедрата по Теология, която в онова време ръководех. Нейното включване изигра важна роля в кадровото укрепване на катедрата и допринесе за подмладяването на състава ѝ. Солидната богословска подготовка, получена в София и Марбург, в съчетание с безспорните ѝ преподавателски качества, даде възможност д-р Ковачева бързо да се превърне в незаобиколима интегрална част от групата на пловдивските богослови. Нейната хабилитация е навременна и необходима за бъдещото развитие на ПН 2.4. в Пловдивския университет.

Представеният от кандидатката комплект материали на хартиен и електронен носител е в пълно съответствие със ЗВО, ЗРАС, с ПРАС ПУ и с минималните национални изисквания. Той включва внушителния брой 58 публикации, повечето от тях публикувани след заемането на длъжността „гл. асистент“: 1 монография, 10 студии (седем от тях отразяват участия с доклади в научни конференции у нас) и 47 статии, една от които е отразена от WoS, 21 са в сборници от научни конференции, а също 21 са в периодичното

издание на Катедра „Теология“ *Мисъл, слово, текст*. Само 4 от публикациите са в чужбина – три от тях в Русия и една – в Италия. Тя отчита и участие в общо 33 научни форума, половината от тях – международни; малка част от тях обаче са проведени в чужбина и дават възможност за реален международен научен обмен. Тези данни от една страна демонстрират похвалната научна продуктивност на д-р Ковачева, като значително надхвърлят минималните национални изисквания за заемането на длъжността „доцент“. От друга страна, налага се впечатлението, че тя сравнително рядко „излиза от зоната на комфорт“, т.е. малка част от научните ѝ трудове са публикувани в авторитетни и „видими“ специализирани периодични издания.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата

Д-р Ковачева води общо 8 лекционни курса. Тя изцяло поема преподаването по базисните библеистични дисциплини: *Въведение и Тълкуване в Свещ. Писание на Новия завет, Книга Деяния на светите апостоли, Ранно християнство*, както и няколко профилиращи магистърски курсове. Работата ѝ със студентите е всеотдайна и коректна, тя има множество дипломанти, с които постига добри резултати. С оглед по-успешната акредитация на ПН 2.4. след края на настоящата процедура бих препоръчала корекция на учебния план на бакалавърската специалност, така щото в тези основни дисциплини водещи и преобладаващи да бъдат лекционните часове, а не семинарите.

Не искам да пропусна да отбележа огромната организационно-редакторска работа, свършена от кандидатката във връзка с организирането на научни форуми и с подготовката за издаване на поредица периодични издания в научната област на конкурса и по-общо на теологията. В тази нейна дейност е видимо израстването и съзряването на един надежден млад учен, който ще продължи да подпомага устойчивото развитие на катедрата и специалността в Пловдивския университет и занапред.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Тук на първо място трябва да се открие монографичният хабилитационен труд *„Плътските“, „душевните“ и „духовните“ християни според посланията на светите апостоли в контекста на темата за единението на душата с бога*. (Пловдив: УИ „Паисий

Хилендарски“, 2025), който обобщава резултатите от работата на Ева Ковачева в тази тематична област през последното десетилетие. Трудът е свидетелство за задълбочен и зрял изследователски поглед, съдържа оригинални идеи и заключения и впечатлява с богатството на компетентно използваната първична и вторична литература на еврейски, гръцки, латински, немски, руски, български, английски и френски език. Разбира се, още в ролята си на научен рецензент на книгата обърнах внимание върху неуместната употреба на мъжки род единствено число в текста („авторът открива...“), но изглежда авторката е предпочела да обоснове претенцията си за „мъжки разум“ и по този необичаен за българския читател начин.

Преобладаващата част от научните публикации на Ева Ковачева са в тематичната област на конкурса и интерпретират новозаветна проблематика. Публикувани в пловдивски издания, те са едновременно с това и полезно четиво за студентите и обогатяват материалите за тяхната подготовка със свежи и интересни приноси. В контекста на православната библеистична традиция привлича вниманието трайният интерес на кандидатката към темата за женското присъствие в новозаветната книжнина (публ. 2.3, 2.9, 3.32, 3.34, 3.37, 3:39, 3.45 от приложения списък), а от гледна точка на екзегезата са изключително полезни множеството работи (общо 16 студии и статии, както и една глава в монографичния труд), посветени на алегоричния метод на тълкуване при светите отци. Лично за мен най-интересни сред приносите на д-р Ковачева са трудовете ѝ върху новооткрити или слабо известни извори (новозаветни псевдепиграфи), които демонстрират нейната школовка като текстолог и преводач в едни от най-престижните европейски изследователски центрове. Може само да се съжالياва, че тези оригинални научни резултати не са публикувани в международно видими периодични издания.

Оценка на личния принос на кандидата

Представените за рецензиране научни трудове са безспорно оригинални и самостоятелно създадени от д-р Ковачева.

Прави впечатление, че повечето установени цитирания на научните трудове на кандидатката са в чужбина, и отразяват научната рецепция на дисертационния ѝ труд, публикуван на немски език. Това още веднъж доказва, че желаната представителност на научните ни резултати може да се стимулира именно чрез излизане от уютното гнездо на

родния език и тясното обкръжение на най-близките ни колеги – крачка, която за Ева Ковачева би трябвало да е лесно осъществима.

3. Критични забележки и препоръки

Единствената ми препоръка за бъдещото научно и академично развитие на д-р Е. Ковачева, както вече стана ясно, е свързана с необходимостта от по-голяма публичност на нейната изследователска работа. Както вече споменах, тя е сред най-убедителните „пловдивски“ гласове на нашата богословска наука, но това поставя въпроса за нейната „чуваемост“. Убедена съм, че научните резултати на Ева Ковачева биха намерили своите заинтересувани читатели не само в сегашния национален контекст, но и в много по-широката международна среда на модерната теология. В този смисъл – препоръчвам ѝ да се ориентира към по-авторитетни чуждоезични периодични издания, особено в чужбина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Единственият кандидат в конкурса д-р Ковачева е представила значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’, които съдържат оригинални научни приноси и са получили признанието на колегията. Научната, преподавателската и административната квалификация на Ева Ковачева е несъмнена.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на почитаемото Научно жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Философско-историческия факултет за избор на гл. ас. д-р Ева Кръстева Ковачева на академичната длъжност ‘доцент’ в научната специалност *Нов завет*, ПН 2.4. Религия и теология, 2. Хуманитарни науки.

25.02.2026

Изготвил становището:

(подпис)

Проф. д.н.к. Мария Шнитер